

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

Økonominytt

Nr. 2 – Februar 2018

EUROGRUPPEN OG ECOFIN I FEBRUAR	2
EUROGRUPPEN 19. FEBRUAR.....	2
ECOFIN 20. FEBRUAR 2018	7
ØKONOMI – STATISTIKK OG INDIKATORER	14
EUROPAKOMMISJONENS VINTERPROGNOSE 2018	14
EUS LANGTIDSBUDSJETT 2021-27.....	18
KOMMISJONENS MEDDELELSE	18
UFORMELT DER (DET EUROPEISKE RÅD) 23. FEBRUAR	20
BAKGRUNN OM EUS LANGTIDSBUDSJETT	21
SKATTESAKER.....	24
KILDESKATT: KOMMISJONEN OPPFORDRER TIL ENKLERE REFUSJONSPROSEDYRER FOR Å ØKE INVESTERINGENE I EUROPA.....	24

Eurogruppe-presidenten gratulerer den kommende visesentralbanksjefen i ECB.

Foto: European Union

Eurogruppen og ECOFIN i februar

- Hellas vil få utbetalt nye lån under det økonomiske tilpasningsprogrammet rundt midten av mars forutsatt at de to siste av de avtalte 110 reform- og budsjett-tiltakene i den tredje statusgjennomgangen ferdigstilles.
- Eurogruppen fortsatte drøftingen av gjennomføring av bankunionen og styrking av euroområdet krisefinansieringsmekanisme (ESM) som forberedelse til eurotoppmøter i mars og juni.
- ECOFIN vedtok en rådsanbefaling til Europaparlamentet om å gi Kommisjonen ansvarsfritak for gjennomføringen av EUs budsjett for 2016. Nederland, Sverige og Storbritannia stemte imot.
- ECOFIN innstilte Spanias økonomiminister Luis de Guindos som kandidat til å overta visesentralbanksjef i Den europeiske sentralbanken (ECB) fra 1. juni 2018. Endelig klarsignal ventes gitt under EUs toppmøte 22.-23. mars.

Eurogruppen 19. februar

Temaene i det ordinære møtet i Eurogruppen var Hellas' økonomiske tilpasningsprogram, postprogramgjennomgang av Irland, reform av ESM og valg av ny visesentralbanksjef i ECB. I det påfølgende Eurogruppemøtet i EU27-format var bankunionen tema. Pressemeldinger mv. ligger på Eurogruppens [møteside](#).

Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas

Eurogruppen godkjente 22. januar i år den tredje statusgjennomgangen i Hellas-programmet med forbehold om at Hellas vedtok de da resterende 24 av til sammen 110 avtalte reform- og budsjetttiltak. Det ble planlagt at utbetaling av nye lån på til sammen 6,7 milliarder euro kunne skje fra slutten av februar. Beløpet fordeler seg med 3,3 milliarder euro til gjeldsbetjening, 1,9 milliarder euro til oppbygging av kontantbuffer og 1,5 milliarder euro til avvikling av betalingsrestanser til innenlandske leverandører. Den første utbetalingen på 5,7 milliarder euro skal brukes til alle tre formålene.

Den siste 1 milliard euro, som skal brukes til restanseavvikling, vil bli utbetalt når Hellas har gjort de nødvendige fremskritt i avviklingen av innenlandske restanser, inklusive ved bruk av egne midler. Delmålet for avvikling av innenlandske restanser ble nådd i desember i fjor. Det endelige målet er å avvikle alle slike restanser senest når det treårige økonomiske tilpasningsprogrammet ferdigstilles i august i år.

Eurogruppen fikk 19. februar oppdatering av status i arbeidet med de gjenstående tiltakene. Kun to av de avtalte tiltakene gjensto. Disse gjaldt privatisering av området ved Athens tidligere Hellenikon-flyplass og uhindret gjennomføring av elektroniske auksjoner av

Kommende møter

Bulgarias formannskap våren 2018

Eurogruppen og ECOFIN:
12.-13. mars
27.-28. april (uformelt)
24.-25. mai
21.-22. juni

Det europeiske råd og Eurotoppmøte:
22.-23. mars
28.-29. juni

misligholdte lån i alle greske administrative regioner. De to tiltakene er delvis utenfor regjeringens kontroll.

Eurogruppen ga den greske regjeringen ros for samarbeidsviljen i gjennomføringen av tredje statusgjennomgang. Eurogruppeformann Centeno ventet at de to gjenstående tiltakene raskt ville bli klarert av institusjonene slik at Eurogruppens arbeidsgruppe – i tråd med fullmakt - kan vedta at full gjennomføring har funnet sted. Opplegget må deretter godkjennes i det enkelte euroland før ESMs styre kan vedta utbetalinger.

Utbetaling av de første 5,7 milliarder euro ventes nå å kunne finne sted medio mars.

Centeno opplyste videre at teknisk arbeid med mulige mellomlangsigtede gjeldslettetiltak har startet. Særlig vurderes en mekanisme som innebærer justering av tilbakebetalingene av lån dersom den aktuelle BNP-veksten¹ avviker fra den som er lagt inn i analysene over bærekraftig gjeld. Det er imidlertid en forutsetning at reformarbeidet skal fortsette. Centeno minnet også om at det allerede er gitt betydelig gjeldslette gjennom forlengelse av avdragsfrihet, frafall på opptrapping av rentemarginer på tidligere lån mv. Eurogruppen ventes å ha en første diskusjon om temaet i mars.

Den greske regjeringen planlegger å presentere sin vekststrategi i siste halvdel av april. Kommissær Moscovici opplyste at det legges opp til en drøfting i Eurogruppen 21. juni av alle elementer i forbindelse med avslutningen av Hellas-programmet i august.

Oppdatering

Gresk høyesterett vedtok 22. februar at eiendomsselskapet Lambdas plan for å utvikle det attraktive området ved den nedlagte Hellenikon-flyplassen er lovlig og i tråd med grunnloven. Dermed burde det ene av de to gjenstående tiltakene være på plass.

From left to right: Mr Euclid TSAKALOTOS, Greek Minister for Finance; Mr Klaus REGLING, European Stability Mechanism Managing Director. Photo: European Union

---

¹ Mekanismen er ment å virke begge veier slik at tilbakebetalingen av lån vil skje raskere ved høyere BNP-vekst og forlengelse eller ytterligere utsettelse av avdrag og renter hvis veksten blir lavere.

Postprogramgjennomgang av Irland

EU-institusjonene gjennomførte i månedsskiftet november/desember 2017 den åttende post-programgjennomgangen av irsk økonomi siden det økonomiske tilpasningsprogrammet ble avsluttet i desember 2013. Formålet med denne typen gjennomganger er å vurdere om det er risiko for at vedkommende land ikke vil kunne tilbakebetale lån mottatt under programmet.

Postprogramgjennomgangen konstaterte at den sterke økonomiske utviklingen og sysselsettingsveksten ventes å fortsette på kort sikt. Det er imidlertid risiko for at utviklingen kan bli svakere – i første rekke knyttet til utfallet av brexit-forhandlingene, mulige endringer i internasjonal beskatning og ytterligere sterk vekst i eiendomsprisene.

Den sterke økonomiske veksten bidrar til at budsjettunderskuddet og den offentlige gjelden reduseres. Gjelden er imidlertid fortsatt høy (om lag 70 pst. av BNP). Analyser av offentlige financers bærekraft viser at gjelden ventes å falle ytterligere på mellomlang sikt, men vil fortsatt være sårbar ved økonomiske sjokk. Den tidlige tilbakebetaling av all gjeld fra IMF og bilaterale lån fra Sverige og Danmark under finanskrisen reduserer Irlands rentebelastning ytterligere.

I lys av risikoen for den videre utviklingen og volatiliteten i skatteinntektene anbefaler EU-institusjonene at Irland utvider skattegrunnlaget og bygger opp en budsjettbuffer.

Bankene fortsetter å styrke motstandskraften i en tid med økt usikkerhet.

Irland vurderes å ha makroøkonomiske ubalanser, som i hovedsak stammer fra finanskrisen. Disse er avtakende som følge av den økonomiske veksten og politikktiltak. Offentlig og privat gjeld samt omfanget av misligholdte lån fortsetter å avta. Videre er betydelige driftsbalanseunderskudd før og under finanskrisen snudd til overskudd. Den irske regjeringen har også gjennomført tiltak med sikte på å redusere bolig mangelen og stagge den kraftige boligprisveksten.

Eurogruppen gratulerte Irland med den sterke utviklingen og konkluderte med at det ifølge institusjonene var liten risiko for at landet ikke skal tilbakebetale lånene. Videre oppfordret Eurogruppen regjeringen til å fortsette arbeidet med å redusere nedsiderisikoen i økonomien. I denne forbindelse ble planen om å etablere et fond for å møte dårlige tider ønsket velkommen.

Ny visesentralbanksjef i ECB

Spanias økonomiminister Luis de Guindos og Irlands sentralbanksjef Phillip Lane var meldt inn som kandidater til å etterfølge Vitor Constancio som visesentralbanksjef i ECB fra 1. juni. Før møtet trakk Irland sin kandidat.

Eurogruppen ga sin enstemmige støtte til de Guindos. ECOFIN vedtok dagen etter å anbefale at Det europeiske råd (EUs toppmøte) utnevner kandidaten. Trolig kan dette skje 22.-23. mars etter at DER har innhentet synspunkter fra Europaparlamentet² og ECB.

---

² Europaparlamentets finanskomiteé ga etter en høring tidligere i februar støtte til Phillip Lane, mens det hadde blitt uttrykt bekymring over Luis de Guindos kandidatur. I ECBs hovedkvarter er man heller ikke begeistret for å få inn en politiker uten erfaring fra pengepolitikk. Særlig har det vært bekymring for at en økonomiminister går

Kommentar

Flere kommentatorer har antydnet at valget av sør-europeer til visesentralbanksjef vil bane vei for Tyskland til å overta sentralbanksjefstillingen etter Draghi fra november neste år. Etter møtet avviste Frankrikes finansminister Le Maire en slik kobling.

From left to right: Mr Luis DE GUINDOS JURADO, Spanish Minister for Economic Affairs and Competitiveness; Mr Mario CENTENO, President of the Eurogroup. Photo: European Union

Styrking av ESM (euroområdetets krisefinansieringsmekanisme)

Temaet har vært drøftet av finansministrene ved en rekke tidligere anledninger og under eurotoppmøtet i desember 2017.

Utgangspunktet er at ESM har vært vellykket i å oppfylle sitt mandat om å gi finansiell bistand til medlemsland i krise og har fungert som en brannmur for euroområdetets statsgjeld.

Eurogruppen var enig om at ESMs rolle skulle utvikles videre. Som i tidligere møter var det også betydelig støtte til at institusjonen skulle utgjøre det offentlige sikkerhetsnett (backstop) for det felles krisehåndteringsfondet (SRF), som er et sentralt element for å gjøre bankunionen mer troverdig og robust. Etableringen av sikkerhetsnett henger imidlertid nært sammen med arbeidet med å redusere risiko i banksektoren, jf. nedenfor.

Det var også enighet om at ESMs rolle i krisehåndteringen må øke. Dette gjelder både i forhandlingene om program og overvåkingen av disse. I denne forbindelse må også institusjonens verktøykasse gjennomgås. ‘

---

direkte inn i rollen som visesentralbanksjef. Disse vurderingene er ikke ventet å ha noen innflytelse på valget av de Guindos.

Det var imidlertid fortsatt uenighet om ESM skulle underlegges EU-lovgivningen eller fortsette som en mellomstatlig institusjon. Kommissær Moscovici ivret sterkt for en endring, mens en rekke land ønsker at ESM forblir mellomstatlig.

Formann Centeno trakk under pressekonferansen etter møtet frem at ESMs nye oppgaver ikke kan overlape med Kommisjonens rolle. Fordelingen av arbeid mellom institusjonene må være helt avklart.

Eurogruppens arbeidsgruppe ble bedt om å fortsette forberedelsene av nye minister-diskusjoner i vår. Gruppen skal gjennomgå fordeler og ulemper ved ulike tekniske løsninger. Spørsmålet om ESMs forankring og styringssystem holdes utenfor i første omgang.

Tettere eurosamarbeid – bankunionen (EU27-format)

Eurogruppen i EU27-format har drøftet dette temaet i flere runder i fjor høst som en forberedelse til eurotoppmøtet i samme format 15. desember. Diskusjonene fortsatte i ECOFIN i januar.

Rådspresident Tusk har gitt uttrykt at enighet om bankunionen er den første realitetssjekken på om det er mulig å få til et tettere eurosamarbeid. Drøftingene på toppledernivå vil fortsette i et eurotoppmøte for EU27 i mars for å berede grunnen for enighet på viktige områder i juni 2018.

Som ledd i forberedelsene til disse møtene drøftet Eurogruppen i EU27-format denne gangen fremdriften i arbeidet med å gjennomføre og konkretisere ECOFINs veikart fra juni 2016 for ferdigstilling av bankunionen. Veikartet omfatter tiltak for å redusere risikoen i banksektoren som en forutsetning for å etablere det offentlige sikkerhetsnett for krisehåndteringsfondet for banker (jf. ovenfor) og et felles banksikringsfond – EDIS.

Formålet med Eurogruppens møte var å søke å gjøre veikartet for bankunionen operasjonelt ved å klargjøre timingen og innholdet i de ulike elementene i dette. Kommisjonen og ECB ga orienteringer om tiltak som er gjennomført på EU-nivå og nasjonalt siden finanskrisen. Disse konkluderte med at det har skjedd en betydelig risikoreduksjon, som blant annet er reflektert i at omfanget av misligholdte lån er redusert med en tredel siden 2013 og at bankenes soliditet har økt betydelig. Det ble også lagt vekt på at Kommisjonens forslag om å styrke bankenes robusthet (bankpakken fra november 2016) må vedtas raskest mulig.

Finansministrene var enige i at det er gjort viktige fremsteg i arbeidet med risikoreduksjon, men pekte samtidig på at ytterligere forbedringer må gjøres på en del områder. Det var enighet om behovet for en mer omfattende kartlegging av gjennomførte tiltak for å redusere risiko i banksektoren.

Eurogruppens arbeidsgruppe (EWG) og Den økonomiske og finansielle komiteen (EFC) fikk i oppdrag å fortsette forberedelsene til nye politiske diskusjoner. Parallelt med dette vil det tekniske arbeidet med EDIS og offentlig sikkerhetsnett for SRF fortsette.

Eurogruppen i EU27-format vil fortsette diskusjonen om bankunionen frem mot eurotoppmøtet i juni. Kommissær Moscovici håpet at man allerede i mars kunne bli enig om hovedelementene i sikkerhetsnett for SRF med sikte på at dette kunne være på plass fra 2019.

ECOFIN 20. februar 2018

ECOFIN drøftet bærekraftig finansiering, ansvarsfritak for EUs budsjett for 2016 og retningslinjer for budsjettet for 2019, utviklingen i arbeidet med finansmarkedssaker samt offentlige anskaffers betydning for investeringer og innovasjon. I tillegg vedtok ECOFIN formelt å fremme en kandidat til visesentralbanksjefstillingen i ECB.

Pressemeldinger og konklusjoner ligger på ECOFINs [møteside](#).

Bærekraftig finans

(diskusjon uten konklusjoner)

En høynivågruppe om bærekraftig finans, som ble oppnevnt av Kommisjonen i januar 2016, avga sin [endelige rapport 31. januar 2018](#). Medlemmene i høynivågruppen var hentet fra akademia, næringslivet og det sivile samfunn. Representanter fra EU-institusjonene har vært observatører i høynivågruppens arbeid.

Bærekraftig finans er en prioritet i arbeidet fremover med EUs kapitalmarkedsunion og for å oppnå EUs mål om kutt i klimautslipp på 40 pst. innen 2030. For å nå målene er det behov for om lag 180 mrd. euro i tilleggsinvesteringer hvert år. Finanssektoren har en viktig rolle å spille for å utløse de nødvendige tilleggsinvesteringene. Høynivågruppens mandat har derfor vært å anbefale tiltak for å sikre at finansiell sektor bidrar til «grønne» investeringer og tiltak for å sikre at det finansielle systemet er robust mot klimarelatert risiko.

I høynivågruppens endelige rapport foreslås det 8 prioriterte anbefalinger:

1. *Utvikle et klassifikasjonssystem for bærekraftige aktiva.* Klassifikasjonen skal uttrykke hvorvidt aktiva og investeringer bidrar til å oppfylle mål knyttet til klimaforebygging og –tilpasning. Klassifikasjonen skal utvikles på grunnlag av eksisterende klassifikasjonssystemer og være konsistent med FNs bærekraftsmål og Paris-avtalen.
2. *Utvide prinsippene for finansielle forvalteres investeringsmandat med et bærekraftkrav.* Gjeldende prinsipper i finanslovgivningen utvides slik at investors preferanser for bærekraft avdekkes og avspeiles i investeringsporteføljen.
3. *Styrke virksomheters rapporteringskrav med en bærekraftindikator.* Konkret anbefales det at FSBs (G20s Financial Stability Board) klimarapporteringskrav implementeres.
4. *Styrke individuelle investors adgang til og informasjon om grønne investeringer.* Konkret foreslås det et krav om at investeringsrådgivere undersøker investors preferanser knyttet til bærekraftige investeringer og at investeringsfond for individuelle investorer må offentliggjøre opplysninger om bærekraft.
5. *Utvikle grønne standarder for finansielle produkter* (basert på det foreslåtte klassifikasjonssystemet i punkt 1). Grønne standarder skal gi økt sikkerhet om at en underliggende investering i realiteten er grønn. I første omgang foreslås det å utvikle en standard for grønne obligasjoner hvor en viss andel av provenyet går til å finansiere grønne investeringer.
6. *Opprette «Sustainable Infrastructure Europe»* – en institusjon som skal koble private investorer og offentlige myndigheter og dermed ta tak i utfordringene myndighetene kan ha med manglende privat medfinansiering i offentlige prosjekter.

7. *Fremme ledelsens oppmerksomhet om bærekraft i finansforetak.* Krav knyttet til ledere og styremedlemmers egnethet utvides til å omfatte evne til å håndtere risiko og aksjonærs/klienters interesser knyttet til bærekraft.
8. *Oppklare og styrke de europeiske finanstilsynenes rolle på bærekraftområdet.* Blant annet foreslås det at risikoovervåking må gjøres med lengre tidshorisont for å ta hensyn til langsiktige klimautfordringer.

Kommisjonen har varslet at den vil legge frem en handlingsplan for bærekraftig finansiering 7. mars. Det er ventet forslag om å utvikle et klassifikasjonssystem for bærekraftige aktiva (anbefaling 1), utvide prinsippene for finansforvalteres investeringsmandat med et bærekraftkrav (anbefaling 2) og styrke de europeiske finanstilsynenes rolle på bærekraftområdet (anbefaling 8).

I tillegg har Kommisjonen varslet forslag om lavere kapitalkrav for grønne investeringer. Høynivågruppen, som også har vurdert lavere kapitalkrav, konkluderte med at dette bare bør innføres dersom det er tilsvarende lavere risiko knyttet til grønne investeringer uten at dette fanges opp i gjeldende regelverk.

ECOFIN hadde en foreløpig diskusjon av høynivågruppens rapport og anbefalinger på grunnlag av et [notat fra det bulgarske formannskapet](#) og en redegjørelse fra gruppens formann, Christian Thimann fra AXA.

ECOFIN-formann Goranov oppsummerte diskusjonen ved å notere bred støtte til å utvikle en bærekraftig politikk for finanssektoren basert på klart juridisk rammeverk, utviklet i nært samarbeid med medlemsstatene og med en tilstrekkelig grad av fleksibilitet. Det var imidlertid bred enighet om at bærekraftig finans ikke må gå utover finansiell stabilitet. Det var derfor betydelig motstand mot Kommisjonens antydninger om å foreslå lettelser i kapitalkravene for grønne investeringer. ECOFIN ba Kommisjonen om å ta hensyn til finansministrenes diskusjon i det videre arbeidet med handlingsplanen om bærekraftig finans. ECOFIN legger opp til å vedta rådskonklusjoner om temaet senere i vår.

From left to right: GRAMEGNA (Luxembourg) CZERWINSKA (Poland), NOWAK(Poland) HOYER (EIB).
Photo: European Union

Gjennomføring av EU-budsjettet 2016 – ansvarsfrihet for Kommisjonen (rådsanbefaling)

Revisjonsretten har for tiende år på rad gitt en positiv erklæring om EU-regnskapenes riktighet for 2016. Videre er det gitt en positiv erklæring om transaksjonenes lovlighet og formelle riktighet for EUs egne inntekter og for utgiftsområdet «Administrasjon». Disse områdene vurderes å være uten vesentlige feil, dvs. med en anslått feilrate under 2 pst. av transaksjonene. På den annen side gir Revisjonsretten negativ erklæring om betalingenes lovlighet og formelle korrekthet for utgiftskategoriene «Konkurranssevne for vekst og sysselsetting», «Samhørighetspolitikk», «Naturressurser» og «Et globalt Europa». Innenfor disse områdene overstiger feilforekomstene standarden på 2 pst. Feilanslagene er basert på stikkprøvekontroll.

Samlet feil i betalingene er anslått til 3,1 pst. – ned fra 3,8 pst. i 2015. Sammenlignet med 2015 er anslått feilrate lavere i samtlige utgiftskategorier. I om lag halvparten av de reviderte utgiftene er anslått feilrate lavere enn 2 pst. Revisjonsretten avgir derfor for første gang siden 1994 en erklæring med forbehold i stedet for en negativ erklæring om de underliggende transaksjonenes lovlighet og formelle riktighet.

Feilraten har falt de siste årene. Dette forklarer Revisjonsretten med bedre overvåkning og kontroll samt enklere regler. Feilraten anses imidlertid fortsatt å være for høy. De høyeste feilratene finner man innenfor utgiftskategoriene «Samhørighetspolitikk» og «Konkurranssevne for vekst og sysselsetting» med hhv. 4,8 pst. og 4,1 pst., mens «Naturressurser³» og «Et globalt Europa» lå på 2-2½ pst.

Utgiftsområdene «Samhørighetspolitikk» og «Naturressurser» utgjør til sammen om lag tre firedeler av EUs samlede budsjett og forklarer 82 prosent av samlede anslåtte feil. Dette er utgiftskategorier hvor forvaltningen er delt mellom Kommisjonen og medlemslandene.

Feilraten for utgifter som forvaltes direkte av Kommisjonen er minst like høy som for utgifter med delt forvaltningsansvar. Ulike risikomønstre i godtgjørelsesordninger (som f.eks. forskningsprogrammer og strukturfondsprosjekter) og rettighetsordninger (som arealstøtteordningen i landbruket) har større betydning for feilratene i utgiftskategoriene. Revisjonsretten peker på at feilforekomsten i godtgjørelsesordninger (4,8 pst.) er tre ganger så høy som feilforekomsten i rettighetsordninger (1,3 pst.). Risikoen for feil i godtgjørelsesordninger øker jo mer komplekse opplysninger som kreves av støttmottaker.

ECOFIN vedtok en [rådsanbefaling](#) til Europaparlamentet om å gi Kommisjonen ansvarsfritak for gjennomføringen av EUs budsjett for 2016. Rådet uttrykker tilfredshet med at den anslåtte feilraten har vist en fallende tendens de siste årene. Likevel beklages det at 3,1 pst. i 2016 fortsatt er over terskelverdien på 2 pst.

ECOFIN sier seg videre tilfreds med at Revisjonsretten for 2016 for første gang har avgitt en erklæring med forbehold i stedet for negativ erklæring om de underliggende transaksjonenes lovlighet og formelle riktighet.

---

³ Feilmarginen under EUs felles landbrukspolitik (CAP) er under terskelen på 2 pst., men utgiftene til landsbygddutvikling, miljø, klima og fiskeri trekker kategorien over 2 pst.

Med utgangspunkt i den høye feilraten i godtgjørelsesordningene oppfordrer ECOFIN Kommissjonen til fortsatt bruk av alle tilgjengelige kontroll- og korreksjonstiltak. Det ble også tatt til orde for fortsatt arbeid med forenklinger i prosedyren for å redusere antallet feil.

Nederland, Storbritannia og Sverige stemte som vanlig mot rådsanbefalingen. I en felleserklæring uttrykker Nederland og Sverige at de verdsetter at feilprosenten har gått ned fra 2015, men beklager at den er over 2,0 pst. for 23. år på rad. De to landene understreker at reduksjon i den høye feilraten i godtgjørelsesordningene må ha høyeste prioritet. De oppfordrer også Kommissjonen og medlemslandene til å foreta en grunnleggende gjennomgang av måten EU-budsjettet blir gjennomført og håndtert på i neste langtidsbudsjettperiode (MFF).

Sveriges finansminister Magdalena Andersson på vei ut fra ECOFIN-møtet. Foto: European Union

Retningslinjer for 2019-budsjettet **(rådskonklusjoner)**

ECOFIN vedtok [rådskonklusjoner](#) om prioriteringene for EUs 2019-budsjett.

I rådskonklusjonene oppfordres det til forsvarlig budsjettering. Det må settes av tilstrekkelige ressurser for å støtte opp om vedtatte prioriteringer, samtidig som det må være budsjettmessig rom til å håndtere uforutsette hendelser. Budsjett disiplin må opprettholdes på alle nivåer, og rammene fastsatt i EUs langtidsbudsjett (MFF) må respekteres.

Rådet ber om at budsjettet for 2019 innrettes slik at det bidrar til vekst og sysselsetting, effektiv samholdighet og landbruk, styrket konkurransevne og å svare effektivt på migrasjons- og sikkerhetsutfordringene. Innsatsen må konsentreres om tiltak og programmer som gir en merverdi ved at disse gjennomføres på EU-nivå.

Rådet ber om at både forpliktelses- og betalingsbevilgningene holdes under streng kontroll og er basert på virkelige behov. Kommissjonen bes om å fortsette overvåkingen av at

utbetalinger knyttet til forpliktelsesbevilgninger for 2014-2020-programmene skjer i tide. Hensikten er å unngå at det akkumuleres et omfattende overheng av ubetalte regninger inn i neste langtidsbudsjett (slik det var inn i inneværende periode).

Rådet fremhever behovet for fortsatt rasjonalisering av EUs administrasjon. Alle EU-institusjoner oppfordres til å redusere eller fryse sine administrative utgifter i størst mulig grad og bare be om ytterligere bevilgninger ved begrunnet behov.

Rådet merker seg at [Revisjonsretten i desember 2017](#) konkluderte med at EU-institusjonene har lyktes i å nedbemanne med 5 pst. i perioden 2013- 2017. Likevel viser Revisjonsrettens evaluering at det i samme periode ble innvilget nye stillinger som i stor grad oppveier de gjennomførte nedbemanningstiltakene. Den ønskede reduksjonen i administrasjonsutgiftene ble dermed ikke oppnådd. Revisjonsretten ble bedt om en kvalitativ analyse av iverksatte nedbemanningstiltak.

Rådet oppfordrer Kommisjonen til å foreslå hensiktsmessige tiltak for virkelig å stabilisere administrasjonsutgiftene og å holde det samlede antallet ansatte, herunder kontraktansatte, under kontroll.

ECOFIN understreker også viktigheten av presise anslag over inntektene slik at medlemslandene så tidlig som mulig kan anslå egne bidrag til EU-budsjettet.

From left to right: Mr Pierre GRAMEGNA, Luxembourg Minister of Finance; Ms Teresa CZERWINSKA, Polish Minister for Finance; Mr Piotr NOWAK, Under-secretary of State, Polish Ministry of Finance; Mr Werner HOYER, President of the EIB. Photo: European Union

Visesentralbanksjef i den europeiske sentralbanken

(rådsanbefaling, ikke offentlig tilgjengelig)

ECOFIN vedtok en rådsanbefaling⁴ som bekreftet nominasjonen av Luis de Guindos til stillingen som ECBs visesentralbanksjef for åtte år fra 1. juni. Rådsanbefalingen var basert på at Eurogruppen dagen før fremmet de Guindos som kandidat til stillingen. Åremålsperioden kan ikke forlenges. Rådsanbefalingen vil bli oversendt Det europeiske råd for endelig behandling i mars. Europaparlamentet og ECB vil bli konsultert forut for tilsetting av ny visesentralbanksjef.

Utviklingen i finansmarkedssaker

ECOFIN fikk en oppdatering om utviklingen i behandlingen av finansmarkedsregelverk basert på en [statusoversikt](#) fra Rådsekretariatet.

ECOFIN-formann Goranov orienterte om at Europaparlamentet ventes å være klare for forhandlinger om forenkling av EMIR-regelverket i siste halvdel av april. (Rådet fastla sin forhandlingsposisjon i desember 2017.) Han håpet videre at Rådet kunne enes om en forhandlingsposisjon når det gjelder Kommisjonens forslag om å styrke bankenes motstandskraft (bankpakken fra november 2016). Kommisjonens visepresident Dombrovskis trodde Rådet i tillegg ville kunne enes om en forhandlingsposisjon om Kommisjonens forslag til en forordning om pan-europeisk individuelt pensjonsprodukt i løpet av første halvår.

Dombrovskis pekte også på viktigheten av at medlemslandene gjennomførte MiFID II/MiFIR (om markeder for finansielle instrumenter). Kommisjonen hadde startet formell prosedyre mot en del land for manglende gjennomføring. Kommisjonen ville komme tilbake til saken i neste ECOFIN-møte.

Offentlige anskaffelsers betydning for investeringer og innovasjon⁵

(presentasjon)

Visepresident Katainen presenterte Kommisjonens [meddelelse om bedre gjennomføring av offentlige anskaffelser](#) med vekt på betydningen for investering og innovasjon. Om lag halvparten av EUs struktur- og investeringsfond (ESIF) disponeres gjennom offentlige kontrakter.

Meddelelsen gir klare prioriteringer som skal forbedre anskaffelser i praksis og for å støtte opp om investeringer i Europa. Offentlige anskaffelser utgjør om lag 2 000 mrd. euro årlig, tilsvarende 14 pst. av medlemslandenes samlede bruttonasjonalprodukt. Kommisjonen mener at det store volumet anskaffelser tilsier at strategisk bruk kan bidra til å løse mange av Europas store utfordringer, særlig gjennom å skape bærekraftig vekst og sysselsetting. Offentlige anskaffelser kan legge til rette for realinvesteringer og stimulere konkurranseevnen gjennom økt etterspørsel etter innovasjon og digitalisering, skriver Kommisjonen.

Kommisjonen viser til tidligere gjennomførte studier som identifiserer hindringer for innovative offentlige anskaffelser. For å bidra til klarhet om juridiske forhold og for å redusere risikoen knyttet til innovasjon, ønsker Kommisjonen økt bruk av innovasjonspartnerskap i anskaffelsene. Til nå er det bare gjennomført 17 anskaffelser etter prosedyrene for

---

⁴ Kun eurolandenes ministre har stemmerett i ECOFIN i slike saker.

⁵ Næringsråd Einar Døssland og miljøråd Hege Rooth Olbergsveen har gitt bidrag til omtalen

innovasjonspartnerskap etter at disse ble etablert i 2014. Kommisjonen har også gjennomført en [høring](#) av en [veileder for innovative offentlige anskaffelser](#). Kommisjonen varsler videre et forslag om å etablere et nettverk av nasjonale sentre for innovative anskaffelser i løpet av 2018.

ECOFIN tok Kommisjonens presentasjon til etterretning.

Bakgrunn

Kommisjonens meddelelse ble lagt fram 3. oktober 2017 som ett av fire elementer i en [tiltaksplan for offentlige anskaffelser](#). Kommisjonen foreslår ikke endringer i gjeldende regelverk for offentlige anskaffelser, men ønsker å forbedre gjennomføringen av dagens regelverk primært gjennom frivillige tiltak i medlemslandene. Det overordnede formålet med tiltaksplanen er å legge til rette for strategisk bruk av offentlige anskaffelser for å oppnå viktige samfunnshensyn, inkludert effektiv bruk av offentlige midler. Kommisjonen tar imidlertid til orde for at offentlige anskaffelser også kan brukes mer strategisk for å nå mål på andre politikkområder, for eksempel klimamålene, målene for sirkulær økonomi og målene om økt investering og innovasjon i EU. Kommisjonen vil komme tilbake med veiledning og konkrete forslag til tiltak i løpet av 2018.

Frokostmøtet

Under det uformelle frokostmøtet før ECOFIN for kun ministre ble utviklingen i den amerikanske skattereformen drøftet i tillegg til den vanlige rapporteringen fra Eurogruppens møte og drøfting av den økonomiske situasjonen.

På vei inn til ECOFIN-møtet la Skattekommissær Moscovici vekt på virkningene av den amerikanske skattereformen på verdensøkonomien og handel. På kort sikt forventer han positive effekter på verdensøkonomien, men på lengre sikt kan reformen føre til underskudd og gjeldsoppbygning. Den svenske finansministeren Magdalena Andersson sa på vei ut fra ECOFIN-møtet at det framover var viktig med kontakt med amerikanske myndigheter om skattereformen, både på EU-nivå og på bilateralt nivå i medlemsstatene. Detaljene i den amerikanske skattereformen er under utarbeidelse. Gjennom kontakten vil EU medvirke til at amerikanerne tar hensyn til WTO-reglene og prinsipper for internasjonal beskatning, som det er enighet om gjennom OECD. Kommisjonen vil innhente informasjon fra europeisk næringsliv om effektene av den amerikanske skattereformen. Et spørreskjema vil bli publisert de nærmeste ukene.

Økonomi – Statistikk og indikatorer

Europakommisjonens vinterprognose 2018

Europakommisjonens interimanslag for den økonomiske utviklingen i EU for 2017-19 – [vinterprognosen](#) – viser en ytterligere oppjustering av vekstutsiktene. Kun anslagene for økonomisk vekst og inflasjon er oppdatert.

Etter 2,4 pst. i 2017 ventes Euroområdet å vokse med 2,3 pst. i år og 2,0 pst. i 2019. BNP-veksten i 2017, som er gradvis oppjustert med til sammen 0,8 prosentpoeng siden fjorårets vinterprognose, er den sterkeste siden 2007. EU28 har samme utvikling. I EU27, der Storbritannia er tatt ut, er vekstanslagene 0,1-0,2 pst. høyere i årene 2017-19. Dette reflekterer meget sterk vekst i de øvrige ikke-eurolandene. Kommisjonens anslag for euroområdet er godt i tråd med ECBs anslag fra desember og IMF's januar-oppdatering.

Den økonomiske utviklingen er bredt basert både når det gjelder sektorer og land. Samtlige EU-land ventes å ha positiv vekst i BNP i alle år i anslagsperioden. Utviklingen underbygges av høy tillit blant forbrukere og i næringslivet, den stadige bedringen i arbeidsmarkedet, fortsatt ekspansiv pengepolitikk samt sterkere vekst i verdensøkonomien og –handelen. Privat konsum vil fortsatt være den viktigste vekstkomponenten.

Risikoen i BNP-anslagene vurderes nå som i hovedsak balansert.

Pristigningen (KPI) i euroområdet ventes å ligge på 1½ pst. i 2017-19. Anslagene er basert på oljepriser (Brent) på 68,3 USD/fat i 2018 og 64,2 USD/fat i 2019.

Ved fremleggelsen av prognosene trakk kommissær Moscovici frem at den økonomiske veksten er mer balansert enn den var før finanskrisen, og at den også vil være mer holdbar dersom det gjennomføres smarte strukturreformer og føres ansvarlig finanspolitikk.

Kommisjonens vinterprognose ligger.

Euroområdet. Anslag over økonomiske hovedstørrelser. Prosentvis endring pr. år. Februar 2018/november 2017 (tall i parentes)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
BNP-vekst	1,3	2,1	1,8	2,4	2,3	2
Arbeidsledighet (pst. av arbeidsstyrken)	(11,6)	(10,9)	(10)	(9,1)	(8,5)	(7,9)
Inflasjon (harmonisert KPI)	0,4	0	0,2	1,5	1,5	1,6
Offentlig budsjettbalanse (pst. av BNP)	(-2,6)	(-2,1)	(-1,5)	(-1,1)	(-0,9)	(-0,8)
Memo 1: BNP-vekst EU28	1,8	2,3	1,9	2,4	2,3	2
Memo 2: BNP-vekst EU27	1,5	2,3	2	2,6	2,5	2,1
Global BNP-vekst	(3,4)	(3,3)	(3,2)	(3,5)	(3,7)	(3,7)

Kilde: Europakommisjonen

Nærmere om anslagene

Den **økonomiske veksten** i EU28 og euroområdet har vært 0,6-0,7 pst. i fem kvartaler på rad. Kvartalsveksten ventes å avta til 0,5 pst. fra andre kvartal i år og ut anslagsperioden. Utviklingen i andre halvår i fjor ble sterkere enn antatt i høstprognosen. Dette har bidratt til en oppjustering på 0,2 prosentpoeng for euroområdet i 2017. Det påfølgende overhenget

inn i 2018 og det sterke vekstmomentet hittil i år bidrar til en tilsvarende oppjustering av anslaget for i år.

Den økonomiske veksten har i økende grad blitt bredt basert ved at investeringene har tatt seg markert opp, mens veksten i det private forbruket holdes oppe av solid utvikling i arbeidsmarkedet. Offentlig konsum bidrar også til veksten. I 3. kvartal 2017 økte eksporten ytterligere til tross for sterkere euro.

Tillitsindikatorene tyder på fortsatt sterk økonomisk vekst. Den brede tillitsindikatoren (ESI = Economic Sentiment Indikator), som steg markert i 4. kvartal i fjor, kom både for EU28 og euroområdet opp på det høyeste nivået siden 2000. Selv om ESI falt litt fra desember til januar, er januar-målingen over gjennomsnittet for 4. kvartal.

Den økonomiske politikken i euroområdet vil fortsette å understøtte veksten i 2018 ved at pengepolitikken ventes å forbli ekspansiv og finanspolitikken om lag nøytral. Selv om den ledige produksjonskapasiteten i økonomien er i ferd med å bli brukt opp (produksjonsgapet blir positivt), vil ledige ressurser i arbeidsmarkedet bidra til fortsatt solid vekst.

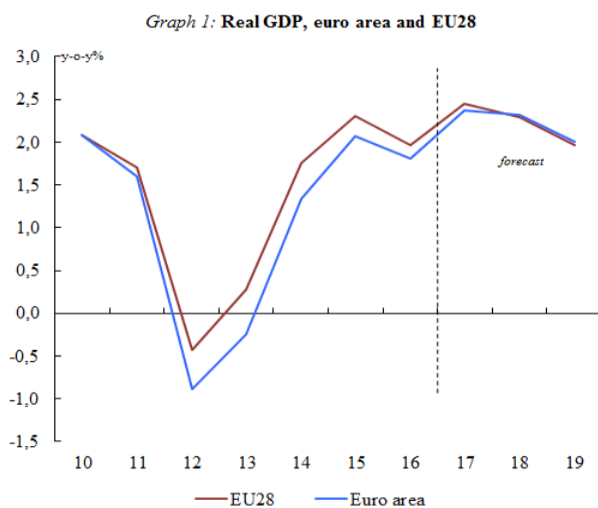
Innenlandsk etterspørsel vil være drivkraften i den økonomiske veksten. Privat forbruk vil fortsatt dra fordel av høy forbrukertillit. Bedringen i arbeidsmarkedet vil fortsette i 2018 og 2019, men vil avta etter hvert. Også lavere gjeldseksposering i husholdningssektoren og boligprisveksten vil bidra til forbruket.

Veksten i investeringene ventes å ta seg ytterligere opp fra 2017 som følge av fortsatt økning i kapasitetsutnyttelsen, som er på det høyeste siden 2008. Lave finansieringskostnader, avtakende usikkerhet, sterk tillit og økende fortjeneste understøtter bedriftsinvesteringene. Kommisjonens investeringsplan ventes også å bidra gjennom bedre tilgang til finansiering.

Det er også ventet positiv utvikling i eksporten. Veksten i verdensøkonomien utenom EU ventes å ta seg opp fra 3,8 pst. i 2017 til 4,1 pst. i 2018 og 2019. Både veksten i verdensøkonomien og –handelen anslås nå høyere enn i høstprognosen i november 2017.

Mindre ekspansiv pengepolitikk, usikkerhet rundt overgangsordningen etter brexit og kapasitetsbegrensninger bidrar til at BNP-veksten avtar til 2 pst. i 2019. Utviklingen er i tråd med en gradvis avmatning mot potensiell vekstrate på mellomlang sikt. Denne ble i høstprognosen anslått til 1½ pst. i euroområdet.

Utviklingen i BNP i EU28 og euroområdet siden 2010 samt anslag for perioden 2017-2019:

Kilde: Kommisjonen

Risikoen for den økonomiske utviklingen vurderes som balansert.

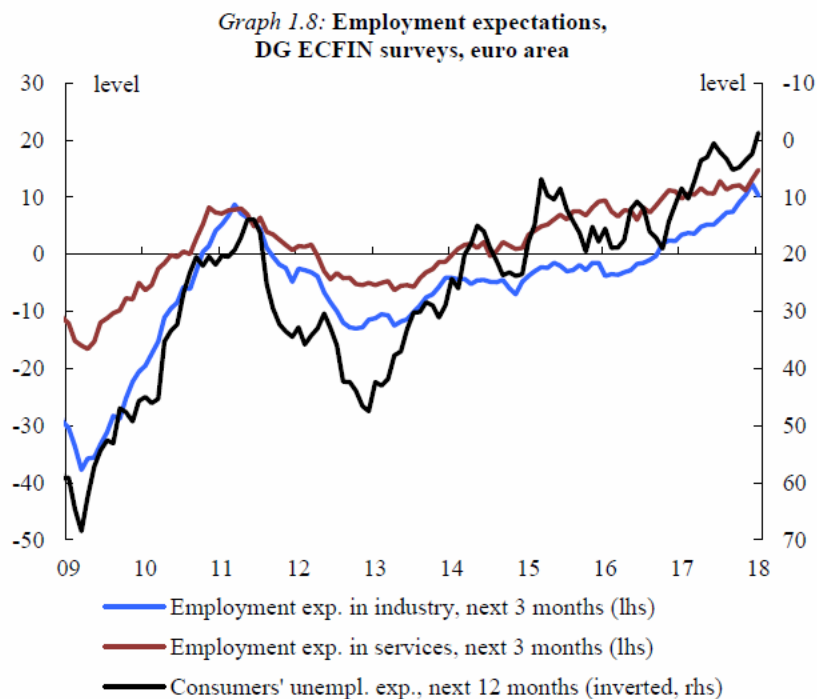
Muligheten for at veksten skal skyte ytterligere fart i 2018 som følge av sterk tillit, investeringer og økt lønnsvekst er klart til stede. Skulle dette skje, vil kapasitetsbegrensninger oppstå raskere enn lagt til grunn i anslagene. Kommisjonen trekker også frem at en klar fremgang i arbeidet med et tettere eurosamarbeid kan øke tilliten til utviklingen i anslagsperioden.

Nedsiderisikoen har også økt – i første rekke knyttet til eksterne forhold. Kommisjonen trekker frem faren for strammere finansieringsbetingelser og muligheten for en betydelig korreksjon i aksjemarkedene (etter sterk stigning det siste året, særlig i USA). En slik situasjon kan oppstå dersom tilstramningen av pengepolitikken i USA blir raskere enn antatt. Dette kan føre til økt risikopremie på gjeld i EU-land med høy offentlig og privat gjeld. Videre er det nedsiderisiko knyttet til brexit-forhandlingene, økt proteksjonisme og økt geopolitisk risiko i Midtøsten og på Korea-halvøya.

Arbeidsmarkedet er i positiv utvikling. Årsveksten i sysselsettingen var 1,6 pst. i 3. kvartal 2017. Antallet sysselsatte var på sitt høyeste noen gang, men antallet timeverk i økonomien var fortsatt 3 pst. under nivået før finanskrisen i 2008. Dette skyldes dels tendensen til mer deltidsarbeid, men også at arbeidskraften er underutnyttet i form av ufrivillig deltidsarbeid mv. Arbeidsledighetsraten i euroområdet er på det laveste siden januar 2009. Langtidsledigheten er imidlertid fortsatt over førkrisenivået.

Spørreundersøkelser tyder på fortsatt jobbskaping og nedgang i arbeidsledigheten. I industrien er planene om ansettelser de mest optimistiske på 30 år og i tjenestesektoren på 17 år. Samtidig er det økende tegn til mangel på arbeidskraft i noen medlemsland og sektorer. Dette vil gi avtakende sysselsettingsvekst utover i anslagsperioden.

Sysselsettingsforventninger i euroområdet:

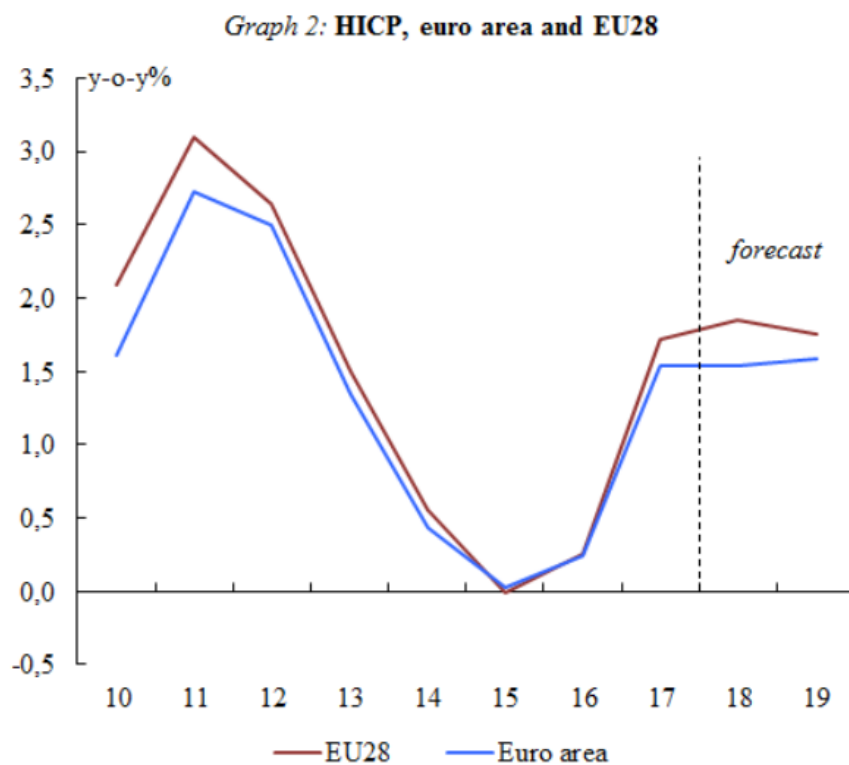
Kilde: Kommisjonen

Prisstigningen holdt seg på nær 1½ pst. i 4. kvartal til tross for høyere oljepriser. Kjerneinflasjonen (uten energi og ubearbeidede landbruksprodukter) var 1,1 pst. – ned fra 1,3 pst. i 3. kvartal. Dette skyldes blant annet fortsatt lav lønnsvekst kombinert med økt produktivtetsvekst.

Prisstigningen ventes å øke svakt i anslagsperioden. Utviklingen er om lag som anslått i høstprognosen til tross for at oljeprisen (Brent) er klart oppjustert fra 55,7 til 68,3 USD/fat i 2018 og fra 54,7 til 64,2 USD/fat i 2019. Dette gir en høyere prisstigning i 2. og 3. kvartal før den avtar igjen i siste kvartal i år. Med BNP-vekst over trend i 2019 ventes lønnsveksten å ta seg opp og bidra til at prisstigningen etter hvert tar seg litt opp til tross for at oljeprisen ventes å avta noe.

Prisstigningen i EU28 og euroområdet siden 2010 samt anslag for 2018 og 2019:

Kilde: Kommisjonen

EU's langtidsbudsjett 2021-27

EU's stats- og regjeringssjefer hadde en første diskusjon av EU's neste langtidsbudsjett i et uformelt toppmøte 23. februar. Som sitt bidrag til møtet la Europakommisjonen 14. februar frem en meddelelse om neste langtidsbudsjett.

Kommisjonens meddelelse

I sin meddelelse «*A new, modern Multiannual Financial Framework for a European Union that delivers efficiently on its priorities post-2020*» skisserer Kommisjonen valgene man står overfor og konsekvensene av disse. Samtidig understrekes viktigheten av enighet mellom Rådet og Europaparlamentet før mai 2019. Pressemeldingen med peker til meddelelsen ligger [her](#).

Kommisjonen planlegger å fremme forslag til neste langtidsbudsjett (MFF = Multiannual Financial Framework) senest 2. mai. Dette er tidligere enn annonsert. Kommisjonen vil legge frem et langtidsbudsjett for syvårsperioden 2021-27. Kommisjonen har inntil nå holdt åpent om den vil gå inn for fem år, som skal dekke Kommisjonens og Europaparlamentets mandatperiode, eller de normale syv årene.

Kommisjonens utgangspunkt er at en euro brukt over EU-budsjettet må gi mer verdi for borgerne enn en euro brukt nasjonalt, dvs. at fellesskapet kun skal gjennomføre aktiviteter når dette kan gjøres mer effektivt enn på lokalt nivå. Eksempler på dette er trans-europeiske energi- og transportnettverk, felles utenrikspolitikk mv. Fellesaktivitetene er til nytte for alle, inklusive samholdningspolitikken, som gir økt etterspørsel i andre land. Kommisjonen mener det derfor bør bli slutt på at medlemsland henger seg opp i sitt nettobidrag til EU-budsjettet.

Kommisjonen fremfører at neste MFF må være bedre tilpasset Unionens prioriteringer. Det må bygge på det som virker i dag og samtidig forutse morgendagens utfordringer. Europeiske borgere peker i spørreundersøkelser konsekvent på indre og ytre sikkerhet (håndtering av migrasjon, bekjempelse av terrorisme og cybertrusler) som førsteprioritet for EU-arbeidet. Andre prioriteringer som trekkes frem er forsvar, bekjempelse av klimaendringer, ferdigstilling av EU's digitale indre marked samt FoU og utdanning. Videre argumenteres det for å øke bevilgningene til bistandspolitikken, både gjennom tradisjonelle virkemidler og EU's eksterne investeringsplan (som skal bidra til å tiltrekke private investeringer til utviklingsland. I meddelelsen gis det illustrasjoner på mulige økninger under de ulike områdene.

Kommisjonen følger også opp forslagene fra desember 2017 om et tettere eurosamarbeid. Det er behov for midler til å gjøre ikke-euroland i stand til å bli euromedlemmer og en finanspolitisk stabiliseringsmekanisme ved økonomiske sjokk i enkeltland eller en mindre gruppe land.

De to klart største utgiftskategoriene er samholdningspolitikken og landbrukspolitikken, som til sammen utgjør over 70 pst. av gjeldende MFF-ramme. I meddelelsen viser Kommisjonen konsekvensene av å redusere bevilgningene til dels drastisk til disse formålene. Det pekes på at samholdningspolitikken er en viktig bidragsyter til sysselsetting og kan bli et viktig redskap i å modernisere EU-landenes økonomi dersom man kobler politikken nærmere opp mot det europeiske semesteret og arbeidet med strukturreformer. Kommisjonen mener at en reduksjon i bevilgningene bør gå utover rike land og regioner. Ved en reduksjon i bevilgningene til landbrukspolitikken bør en søke å skjerme mindre bruk og jevne ut landbruksstøtten mellom land, jf. at 80 pst. av støtten går til 20 pst. av bøndene.

Kommisjonen trekker frem at EU-budsjettet kan moderniseres og gjøres mer fleksibelt. Dette kan gjøres ved å øke bruken av finansielle instrumenter og garantier fra budsjettet (som for garantifondet EFSI i Kommisjonens investeringsplan). Det pekes på at ubrukte midler må kunne brukes til andre aktiviteter – og ikke føres tilbake til medlemslandene, som nå.

I dag står et bidrag basert på medlemslandenes bruttonasjonalinntekt (BNI) for over 70 pst. av finansieringen av EU-budsjettet. De øvrige er et bidrag basert på momsgrunnlaget i landene og tollinntekter samt en helt ubetydelig del fra andre inntekter.

Kommisjonen mener at inntektssiden har blitt for komplisert, og koblingen mellom budsjettets mål og måten det finansieres på er blitt stadig svakere. Med utgangspunkt i rapporten fra en høynivågruppe ledet av tidligere italiensk statsminister/kommissær mv., Mario Monti, skisserer Kommisjonen inntektskilder som bedre samsvarer med politikken som føres på fellesskapsnivå. Disse omfatter blant annet 1) inntekter fra salg av CO₂-kvoter med utgangspunkt i den felles klimapolitikken, 2) bidrag basert på et normert merverdiavgift, 3) bidrag basert på et felles skattegrunnlag for selskapsskatt (CCCTB) med en mulig digitalskattekomponent, som styrker koblingen mellom fordelene av det indre markedet og finansieringen av EU, 4) ECBs seigniorage, som er sentralbankens fortjeneste ved å trykke penger.

Kommisjonen tilrår å benytte brexit-anledningen til å fjerne rabattene som en del netto bidragsyttere (Danmark, Nederland, Sverige, Tyskland og Østerrike) har fått i sine bidrag til finansiering av Storbritannias rabatt.

Meddelelsen oppfordrer Rådet og Europaparlamentet til å komme til enighet om neste langtidsbudsjett innen valget til Europaparlamentet, som trolig finner sted i slutten av mai 2019. Dette gir tid til det nødvendige lovgivningsarbeidet og nasjonale forberedelser. Erfaringene fra sist MFF med sen enighet innebar betydelige oppstartsproblemer.

Kommisjonspresident Juncker og budsjettkommissær Öttinger kom under pressekonferansen etter kollegiemøtet med et klart budskap om å få budsjettet vedtatt i tide. Öttinger trakk også frem at økt fleksibilitet i EU-budsjettet må til for å unngå at vinnerne blir andre verdensledere fordi man ikke kan svare på nye utviklingstrekk.

Meldingen avsluttes med en appell til Europas ledere om å:

- Støtte en ny og moderne MFF, som skaper et Europa som beskytter, styrker og forsvarer.
- Stå fullt og fast bak prioriteringene som ble avtalt 16. september 2016 i Bratislava og 25. mars 2017 i Roma-erklæringen.
- Erkjenne at prioriteringene kun kan nås med et budsjett av tilstrekkelig størrelse og kjennetegnet av en intelligent kombinasjon av forholdsmessige besparelser, omfordeling og nye ressurser.
- Støtte en reform av inntektssiden av EUs budsjett som en del av en balansert samlet pakke for neste langtidsbudsjett, og etablere en tettere sammenheng med konkrete politiske mål for Unionen.
- Forplikte seg til å arbeide tett med Europaparlamentet og Europakommisjonen om forslaget til langtidsbudsjett.
- Forplikte seg til å gjøre avgjørende fremskritt i arbeidet med MFF 2021-27 innen toppmøte i Sibiu 9. mai 2019 for å gi Europa 27 en best mulig start.

Kommentarer

Kommissær Öttinger har tidligere antydnet at bortfallet av inntekster som følge av brexit bør finansieres ved å dele likt mellom utgiftskutt i eksisterende program og økte inntekter. Nye prioriteringer, som ytre og indre sikkerhet, forsvar og økte bevilgninger for å øke konkurransekraften, bør finansieres med 80 pst. nye inntekter og 20 pst. utgiftskutt. Kutt i utgiftene i eksisterende program bør skje ved smartere og mer effektiv utnyttelse av budsjettmidlene.

Öttinger har også gitt uttrykk for at budsjettet bør øke fra om lag 1,0 pst. av EU-landenes samlede BNI i MFF2014-20 til mellom 1,1 og 1,2 pst.

Flere netto bidragsytere, særlig Nederland og Østerrike, har uttrykt at de ikke ønsker å betale større bidrag enn i dag. I Rådet kreves enstemmighet for å vedta et langtidsbudsjett.

Uformelt DER (Det europeiske råd) 23. februar

På det uformelle toppmøtet i Brussel 23. februar hadde EUs topledere de første sonderingene om det neste langtidsbudsjettet. Rådspresident Tusk hadde før møtet vist til at tidligere diskusjoner i DER (Bratislava/Roma) ga bred støtte til prioriteringene mobilitet, utdanning, migrasjonspolitik, sikkerhet og forsvar. Tusk fremfører videre at kombinasjonen av nye og eksisterende prioriteringer krever en modernisering av dagens budsjett og tilstrekkelig finansiering. Neste MFF bør ha fleksibilitet til å håndtere uforutsette situasjoner samt instrumenter for å utnytte nasjonale og private midler. I tillegg må budsjettullet etter Storbritannia må fylles.

Medlemslandene hadde forut for møtet distribuert posisjonspapirer om neste langtidsbudsjett, og fremstillingen her er basert på disse.

Hvilke politiske prioriteringer bør med neste MFF? DER sluttet opp om prioriteringene fra tidligere toppmøter. I sitt posisjonspapir gir *Tyskland* uttrykk for at EUs tiltak må være rettet mot fellesgoder som gir en europeisk ekstraverdi. Landbrukspolitikken bør moderniseres og forenkles. *Frankrike* ønsker på sin side å videreføre landbrukspolitikken, selv om Macron tidligere har åpnet for en omlegging. Selv om samhørighetspolitikken er viktig for Frankrike, er man likevel åpen for enkelte moderate kutt. Gitt budsjetttrammen er det utfordrende å åpne for nye prioriteringer, heter det i det franske posisjonspapiret. *Spania* ønsker at både landbrukspolitikken og samhørighetspolitikken videreføres i neste MFF.

Flere av nettobidragsyterne vil kreve at det generelt må gjennomføres effektivisering – særlig i landbrukspolitikken og samhørighetspolitikken, som til sammen utgjør over 70 pst. av EUs budsjett. Nettomottakerne legger mest vekt på beholde samhørighetsbevilgningene for fattige land og regioner.

Hva bør være det samlede utgiftsnivået i neste MFF? Langt de fleste medlemslandene var positive til å øke budsjettets utgiftsramme utover dagens 1 pst. av EUs samlede BNI. *Spania* mener i sitt posisjonspapir at budsjettet må videreføres på om lag dagens nivå for å kunne ivareta EUs oppgaver. *Visegrad-landene og Kroatia, Romania og Slovenia* ga i en felles uttalelse vekt på at BNI-bidraget må økes fordi finansiering av nye utfordringer (migrasjon) ikke må gå på bekostning av samhørighetspolitikken.

Europaparlamentets president Tajani gjentok på vei inn i toppmøtet at parlamentet vil foreslå å øke utgiftsramme med 0,3 prosentpoeng for neste langtidsbudsjett. Som ventet er nettobidragsyterne *Danmark, Nederland, Sverige og Østerrike* negative til å øke EU-budsjettets utgiftsramme i sine posisjonspapirer. Også *Frankrike* er i utgangspunktet negativ

til tross for at Macron tidligere har gitt uttrykk for at EU har behov for et «stronger» budsjett, noe som har vært tolket som vilje til økt utgiftsramme. *Tyskland og Italia* signaliserer vilje til en begrenset økning, men stiller som vilkår at samholdningspolitikken må effektiviseres og at EUs politikk skal fokusere på tiltak med europeisk tilleggsverdi. Tyskland er den største bidragsyteren til EUs budsjett, og det spekuleres om den tyske holdningen kan få andre netto bidragsytere til å snu.

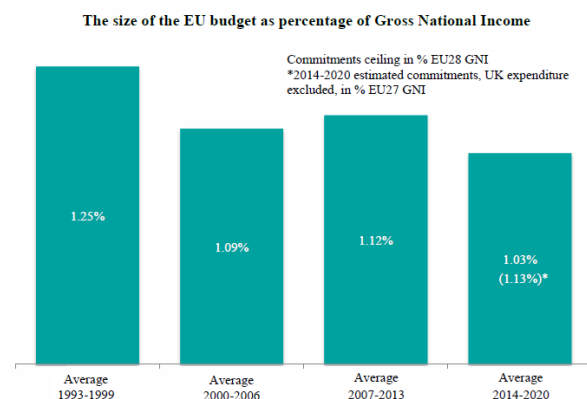
Tidsplan for forhandlingene om neste MFF. Kommisjonens forslag til fremdriftsplan anses av de fleste landene som urealistisk. Rådspresident Tusk har lagt frem en alternativ tidsramme, som innebærer at Rådets posisjon skal være klar i løpet av 2019. Forhandlinger vil deretter skje med et nyvalgt Europaparlament og enighet om langtidsbudsjettet i 2020.

Enkelte medlemsland uttrykker at prosessen om nytt langtidsbudsjett må avvende utfallet av brexit-forhandlingene. Innbetalingene fra medlemslandene vil avhenge av hvor mye Storbritannia skal betale inn til budsjettet i overgangsperioden og hvor lang overgangsperioden blir. Andre land peker på at Storbritannias bidrag til budsjettet i denne perioden vil være for lite til at det er forsvarlig å utsette MFF-forhandlingene.

Innføring av vilkår (kondisjonalitet). DER diskuterte også forhold knyttet til langtidsbudsjettet som ikke stod på toppmøtets dagsorden som nye egne inntekter til EU-budsjettet, kutt i rabattene og særlig Tysklands forslag om å knytte vilkår om solidaritet (migrasjon) og rettsstatsprinsipper til overføringer fra budsjettet. En rekke nettobidragsytere til EU-budsjettet, men også Italia og Hellas, har i sine posisjonspapirer tatt til orde for at det skal stilles vilkår om respekt for grunnleggende europeiske verdier og solidaritet i land som mottar samholdningsmidler. Ideen har også støtte hos Europaparlamentets president Tajani som gjentok budskapet ved sin ankomst til toppmøtet, og hos budsjettkommissær Öttinger. Land som mottar samholdningsmidler og som kritiseres for manglende respekt for rettsstaten eller solidaritet i migrasjonsspørsmålet, er negative til forslaget. Polen og Ungarn uttaler at slike vilkår er diskriminerende.

Bakgrunn om EUs langtidsbudsjett

I EUs langtidsbudsjett og årlige budsjett vedtas det rammer totalt og fordelt på innsatsområder for forpliktelsesbevilgninger (anledning for Kommisjonen til å avtale pengebruk) og betalingsbevilgninger (faktiske utbetalinger). I et langtidsbudsjett vil førstnevnte være størst som følge av at prosjekter ikke blir realisert mv.

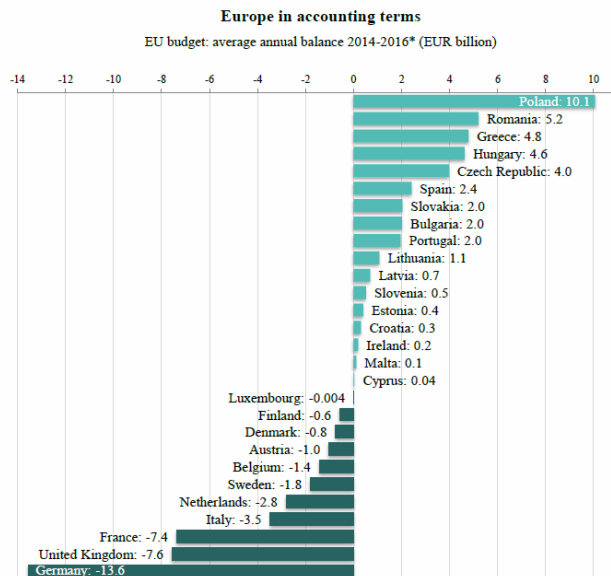

Kilde: Kommisjonen

Forpliktelsesbevilgningene utgjør 1,03 pst. av medlemslandenes samlede BNI i inneværende langtidsbudsjettperiode (MFF 2014-20). Som det fremgår av figuren nedenfor, er dette lavere enn i de foregående MFF-ene.

I parentes har Kommisjonen anslått MFF 2014-20 ekskl. overføringer til Storbritannia som andel av EU27s BNI til 1,13 pst. EU-budsjettet utgjør vel 2 pst. av medlemslandenes samlede nasjonale budsjetter.

Selv om Kommisjonen ikke ønsker en diskusjon om netto bidrag til EU-budsjettet, har den i meddelelsen illustrert situasjonen for 2014-16.

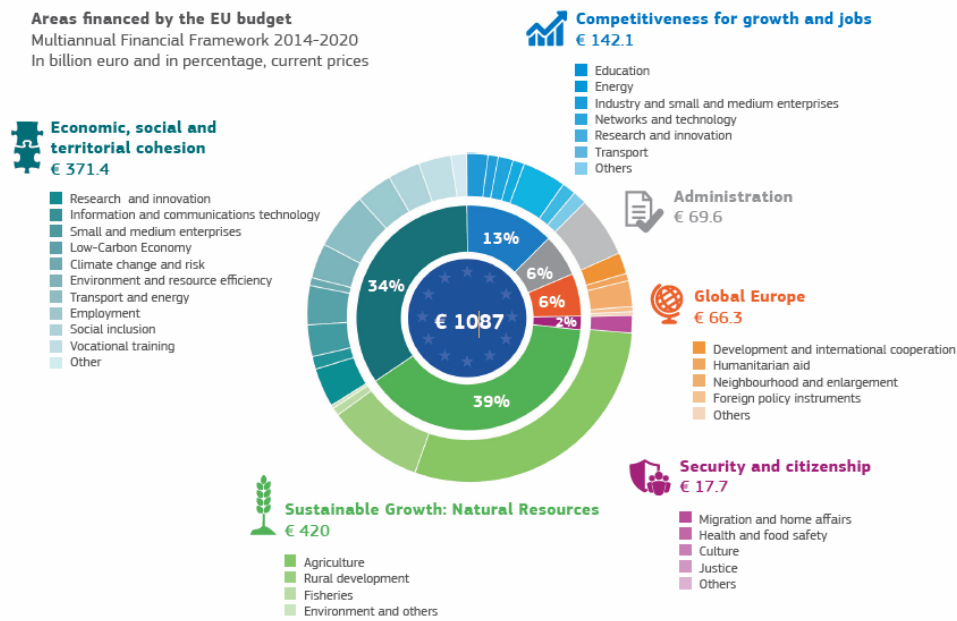
* Average operating budgetary balances 2014-2016 in EUR billion. Figures may vary per year.

Kilde: Kommisjonen

Dersom man ser på nettobidrag i samme periode målt som andel av BNI, ligger en rekke land mellom 0,30 og 0,46 pst. Disse er (i rekkefølge fra høyest til lavest): Tyskland, Nederland, Sverige, Belgia, Frankrike, Storbritannia og Østerrike. Målt på tilsvarende måte er de største netto mottakerne Bulgaria og Ungarn, som i gjennomsnitt for perioden 2014-16 årlig netto mottar 4½ pst. av egen BNI.

Landbrukspolitikken (det aller meste), landsbygdetutvikling og fiskeri legger belag på 39 pst. av MFF2014-20. Andelen til disse formål har falt fra nær 60 pst. i 1988. Etter en markert økning fra 1988 til 1999 har andelen som går til samholdningspolitikken (økonomisk, sosial og geografisk utjevning) ligget relativt jevnt på en tredel av totalbudsjettet. De øvrige politikkområdene har hatt en dobling fra 10 til 20 pst. i løpet av de siste 30 årene. I MFF2014-20 legger disse beslag på følgende andeler av EU-budsjettet: konkurransevne for vekst og sysselsetting 13 pst., indre sikkerhet og borgerskap 2 pst. og utenriks- og bistandspolitikken 6 pst. Administrasjons-utgiftene utgjør også 6 pst.

EU-budsjettets utgiftsside er fordelt på følgende kategorier:

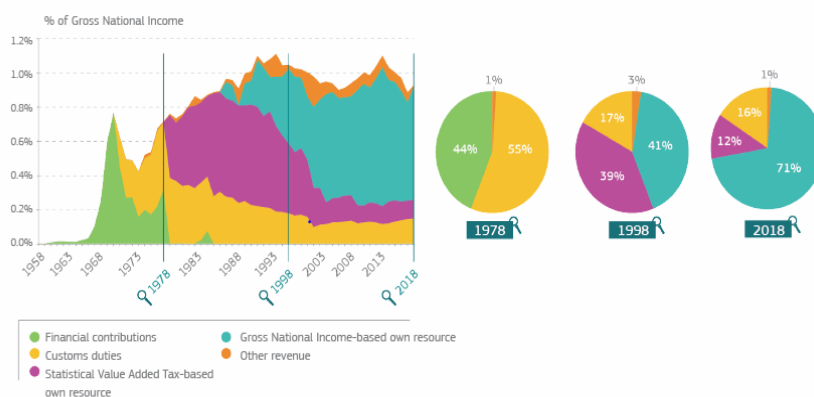
Note: Commitments; adjusted for 2018

Kilde: Kommisjonen

For å illustrere betydningen av EU-budsjettet for enkelte land kan nevnes at EUs struktur- og investeringsfond i perioden 2015-17 utgjorde over 50 pst. av offentlige investeringer i mange av de fattige EU-landene (Kroatia og Portugal hele 70-80 pst.).

Inntektene til EUs budsjett har variert over tid. Mens tollinntektene og finansielle bidrag fra medlemslandene utgjorde 99 pst. av inntektene i 1978, utgjorde momsbidraget (basert på normert momsgrunnlag) og bidrag basert på BNI hver seg 40 pst. i 1998, mens tollinntektene hadde falt til 17 pst. I inneværende langtidsbudsjettperiode (2014-20) utgjør BNI-bidraget 71 pst., mens tollinntektene utgjør 16 pst. og moms-bidraget 12 pst.

Sources of Financing of the EU budget

Kilde: Kommisjonen

Skattesaker

Kildeskatt: Kommisjonen oppfordrer til enklere refusjonsprosedyrer for å øke investeringene i Europa

Kommisjonen ved DG FISMA og DG TAXUD arrangerte 30. januar en [offentlig høring](#) om enklere prosedyrer for refusjon av kildeskatt i Europa. Formålet med høringen var å legge frem og diskutere Kommisjonens [veileder](#) om enklere prosedyrer for kildeskatt, som ble lagt frem i desember 2017.

Veilederen er et resultat av arbeidet med kapitalmarkedsunionen. Enklere rutiner ved refusjon av kildeskatt er et av flere forslag i kapitalmarkedsunionen med sikte på å bygge ned nasjonale hindringer for investering og kapitalflyt mellom EUs medlemsland.

Når en investor i ett EU-land får utbetalt utbytte fra aksjer i et annet medlemsland, kan utbyttet både være skattepliktig i kildelandet og i residenslandet. For å unngå slik dobbeltbeskatning, kan investor kreve refusjon for kildeskatten. Imidlertid er slike refusjonsprosesser tidkrevende og byrdefulle for investor. Kommisjonen anslår at refusjonsprosedyrene har en samlet prislapp på 8,4 mrd. euro årlig: 1,2 mrd. euro i rene administrasjonskostnader, 6 mrd. euro i tapt refusjon for investorer som anser prosessen for byrdefull og 1,2 mrd. euro er investeringsmuligheter som ikke realiseres pga. refusjonsprosedyrene.

Veilederen inneholder ikke-bindende anbefalinger for medlemslandene med sikte på forenkling og effektivisering av dagens kildeskatt-prosedyrer for passiv utenlandsinntekt, hovedsakelig avkastning, renter og royalty. Anbefalingene er særlig knyttet til refusjon av kildeskatt, men det gis også anbefalinger knyttet til fritak ved kilden. Veilederen bygger på beste praksis i 9 land og er utarbeidet av Kommisjonen i samarbeid med eksperter fra utvalgte medlemsland. Kommisjonen oppfordrer medlemslandene til å forplikte seg til veiledere og forbedre kildeskattprosedyrene innen 2019.

Den offentlige høringen ble åpnet av Kommisjonens visepresident Valdis Dombrovskis, som redegjorde for Kommisjonens framdrift i arbeidet med kapitalmarkedsunionen. Han understreket betydningen av enklere refusjonsprosedyrer for kildeskatt for å sikre vekst i de europeiske kapitalmarkedet og bidra til den investeringsøkningen som Europa har behov for. Arrangementet samlet deltakere fra finansnæringen, medlemslandene og NGOer. En representant fra irske skattemyndigheter argumenterte for fritak ved kilden, som Irland benytter i 98 pst. av sine kildeskattesaker. Veilederen ble generelt positivt mottatt og anses som et skritt i riktig retning. Imidlertid ble det uttrykt skepsis til om frivillig tiltredelse til og implementering ville være tilstrekkelig for å bygge ned investeringshindringene.